

zavi ne pozna nijene druge, kakor le vojaško potrebo, je odgovoril, da temu predlogu ne more pritrditi, ker toliko vojaških duhovnikov ne potrebuje. On pravi, da armada celo ob času voj-ske ne potrebuje več kakor 212 kat. duhovnikov; zdaj pa jih že ima 431 zaznamovanih in po semeniščih jih študira še 823. Enako jih za deželno brambo (Landwehr) potrebuje le 50, ima jih pa že 272, brez tistih, ki so še v semeniščih. Predlog tedaj pade pri glasovanju!

Mi se le čudom čudimo, da pri tej priliki ni besede povzel plemeniti Stremajer, minister uka in bogočastja, v brambo bogoslovcev. Le-ko bi bil namreč rekel tovaršu ministru Horstu: Če ti ne potrebuješ toliko vojaških duhovnov, potrebuješ pa jaz toliko in še več šolskih katehetov, in če boš ti vse bogoslovce v vojaško suknjo utaknil, kje jih bom dobil? Jaz stavim šolo za šolo, ne kar v vsaki fari eno, ampak po mnogih farah, po tri, po štiri, po pet. Če ne bo kaplanov, in če bode celó marsiktera fara brez far-meštra, kakor se že godi na Koroškem, na Istrijskem i. t. d., kje bom dobil katehetov, da bodo v šolah razlagali krščanski nauk? To in še mnogo drugega bi bil minister Stremajer lahko povedal ministru Horstu v pojasnjenje in podučenje. Da je molčal, akoravno je bil pri seji, je znamenje, da ni hotel žaliti liberalcev; in da ni govoril, je znamenje, da ni hotel pokazati, ali drži s klerikalci ali ne.

Našim bogoslovcem pa pri tej priliki rečemo: Nikar naj vam sree ne upade! Kogar Bog v duhovski stan kliče, ga bo tudi vanj pripeljal, če tudi morebiti še le po mnogih skušnjah in bitkostih, in vse človeške moči in postave božjega skepa ne bodo ovrgele.

Za Bogom pa je naše upanje modrost, pravičnost in milost našega presvetlega cesarja!

Dopisi.

Iz Maribora. Tukajšna deželna sadje-in vinorejska šola je imela 16. februarja letno skušnjo. Nazoči so bili mil. knezo-škof, dr. žl. Schreiner kot poslanec deželnega odbora, okrajni glavar in veliko drugih gospodov. Učencev je 22; vsi čedni in bistroumni mladenči, večidel sinovi slovenskih staršev. Vspah učenja je bil izvrsten, odgovarjali so gladko in umno.

Učitelji so: ravnatelj sam g. Goethe, ki je zopet pokazal, da je zvedenec in dober učitelj. G. Heinrich, učitelj zemljestanstva in rastlinstva, g. Jakše, učitelj normalnih predmetov, zemljemerstva in vaje v besedi in pisavi. V prvem letu je, se vè da večidel slovenski jezik kot učni jezik, učenci po večini nemčini ne razumejo. *)

*) Je v drugih letih že vse čisto nemško? Vredn.

Po skušnji so dobili nekteri posebno pridni praktične premije. 9 učencev: Alojz Juvančič, Janez Prelog, Štefan Super, Martin Vtičar, Jožef Wolf, Franc Vučina, Henrik Schigert, Otto Zadavec, Janez Kožer stopi zdaj po doveršenem tretjem tečaju iz šole, ker se nekteri na svoj dom podajo, drugi službe pri grajšinah dobijo.

H koncu je g. dr. žl. Schreiner učenca prav mično nagovoril, jim hvaležnost do učiteljev in pridno in zvesto delovanje priporočil. Potem je ravnatelj genljivo in s solznimi očmi slovo vzel od učencev, ki šolo zapustijo, ter jih imenoval svoje veselje in zlahtni kinč sadje- in vinorejske šole.

Od sv. Ropra v sl. gor. 3. t. m. je šel Janez Ricinger, sin živinoderca, po Zavrhu domu. Pred bramom Mice Kranjčeve je strašno preklinjeval in sina M. Kr. z imenom Štefana dražiti začel. Štefan si je prizadeval R. pomiriti alj brez uspeha. Beseda je besedo dala in še hujši krič nastal. Ko mati iz brama stopi in reče: „Prosim vaju bodita si dobra in tiho; ti Anza pojdi lepo domu, ti Štef pa v hišo“, jej R. naglo nož v trebuh zažene in skoraj ob enem tudi Štefa hudo rani. Mati je bila na smrt ranjena in prosi sina, naj jej pripelje duhovnika. Sin sam ranjen, vendar hiti, kolikor more, po duhovnika, ki mater s sv. zakramenti preskrbi. Drugi dan se je tudi dal Štef previditi, ker mu je hudo postajalo. Uboga mati pa je 5. t. m. za ranjenjem umrla. Kakor se sliši, je R. neki bil vinjen. Kje pa je vzrok tolikih umorov? Ljudstvo pravi, da se hudodelniki premalo strahujejo; mi pa še pravimo, da se mladež preslabo vzreja. —

Od sy. Trojice v sl. gor. —ž— Slišal sem spet o roparskem umoru. Po slov. goricah znana Šošarska, ki je z žitom in drugim sočivjem barantala, se je s svojim sinom preteklo soboto domu peljala. V Krabonoškem vrhu je zavolj zime iz voza stopila, mislé, nekoliko po pešni poti iti, da bi se v noge ogrela. Pa kaj se zgodi? Sin se pelja naprej — mater pa dolj od Krabonoškega vrha blizo brama Bratkovičevega hudodelniki napadejo, obropajo in ubijejo. Imela je neki blizo 500 fl. pri sebi. Kam bomo prišli v teh žalostnih časih? —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Razun tega, kar smo na drugem mestu od državnega zbora povedali, ni denes družega pristaviti, kakor da na Ogerskem ministri in poslanci strašansko tožujejo, da denarja nãmajo. Eni svetujejo: Povišajmo davke, — drugi pravijo: Delajmo dolgove. Žalostno je obojno; — in vender je v tem vsa modrost liberalcev!

Vnanje države. V pobožni Nemčiji še vedno kat. škofo in mešnike preganjajo in v ječe zapirajo. Pa bolj zaničljivo kakor vlada z njimi

ravna, bolj krepko in pristržno se jih oklepa verno ljudstvo. Ako pride mešnik iz ječe, ga po sto in sto ljudi s slavoklici sprejme in v sijajnem sprevodu spremi na dom.

Na Švicarskem že celó luteranski časniki določno izrekajo, da je proganjanje nedolžnih katoličanov sramota za svobodno Švicarsko državo.

Francozje že sami ne vejo, kaj bi radi? Ali bi napravili republiko, ali bi od smrti obudili pokopano monarhijo? Republike se nekako bojé, ker prerada kri pije; — rajše bi skoraj imeli monarhijo, pa se je zopet bojé, češ, potlej bi svet mislil, da niso liberalui. Francoz pa hoče liberallec biti, naj mu tudi za glavo gre.

Na Španskem si zadnje dni edini pravni kralj Karol VII. prav dobro pomaga. Njegovo geslo je: bramba kat. vere in pravice. Zato mu tudi iz srea želimo zmago.

V Rimu so pustne šeme strašansko na smeh stavile procesijo sv. rešnjega Telesa. Policaji pa niso imeli časa, kakor vlada pravi, te oskrumbe ustaviti, ker imajo dosti opraviti, da opazujejo kat. pridgarje; kat. pridgarji so tedaj že menda državi bolj nevarni, kakor bogokletneži in prekuehi?

Mi pa se nehoté spominamo besed Kristusovih: Kadar bote vidili gnjusobo stati na svetem mestu, — vedite, da je (sodba božja) blizo pred durmi. —

Za poduk in kratek čas.

Iz Ptuja v Zagreb, jeseni 1874.

(Potne črtice.)

(Dalje.)

Od Sv. Marka greva v akademiško cerkev. Služila je svoj čas oo. Jezuitom, ki so jo tudi menda stavili. Znotraj je prav okusno ozaljšana. Ravno je neki duhoven sv. mešo doslužil, ko prideva. Ko naju pri odhodu v cerkvi zagleda, naju prijazno nagovori, ter nama kot tujcema brez zahtevanja razkazuje, kar cerkev imenitnega glešta. Potem gre z nama na ulici in pozabivši na svoj zajutrak pokaže na a banovo in saborsko hišo, realko, vseučilišče, narodni muzej. Vsa ta poslopja so v gornjem mestu ne dalječ vsaksebi. Res, izobraženi Hrvati so kaj vljudni in postrežljivi! Predstavila sva se mu kot Slovenca iz Štajerskega, na kar nama odgovori: „Štujem vaju vrla slovenska bračo, i veseli me vaju v našem stolnem gradu videti. In kdo je bil ta prileten častiti mož? Bil je g. S., bivši nadzornik narodnih šol v celi granici, sedaj v pokoju, častni korar in predigar za učeča se mladež na vseučilišču. Tukaj še tedaj tudi božja beseda svojo dostojno mesto ima; v Gradu, in menda tudi na drugih

univerzah takraj Litave so l. 1848 za akademikarje sv. mašo in predigo odpravili. Ni čuda, da se brezverstvo v teh krogih silno širi. Banovo poslopje sem si domišljeval kot krasno palačo, v resnici pa je navaden sicer prostoren meščanski hišam, ravno tako tudi saborska hiša, ki je, kakor podoba kaže, še nova. Nadbiškup ima mnogo izvrstnejšo stolico od bana. To velikansko poslopje obdaja metropolitansko cerkev od dveh stani, od drugih dveh pa stoji močno visoko zidovje tako, da je cerkev na sredini štiriogatega, podolgastega prostora. Celota ima podobo trdnjave, v to je tudi gotovo služila v prejšnjih premnogih, posebno turskih vojskah. Od ene daljše strani nadbiškupove palače je do prvega nadstropja stekleno obišje, v katerem je pozimi brez števila domačih in inostranskih cvetlic, rastlin itd. shranjenih, nad katerimi se lahko vsak mimogrede razveseljuje. Ob času najnega pohoda bile so te nježne krasotice zunaj pred palačo na lepem zvišanem prostoru — terasi — v obilnih gredicah posajena; vsaka gredica je bila z drugimi bolj nizkimi cvetlicami kaj okusno obrobljena. Ta prostor se gotovo vsakemu potniku zeló prikupi.

Gledé vseučilišča, ki ima biti prihodnje za vse Jugoslovane središče narodnega razvoja in véd, naj pred vsem omenim, da stoji na najbolj zvišanem kraju celega Zagreba. Prejšno gimnazijo so zvišali še za eno nadstropje, in tako stoji vseučilišče ponosno nad vsem prijaznim mestom gledajoč na vse kraje mile domovine in kliče nje sinove, naj si pridejo uma bistrít, da bodo pripravljeni za borbo, ktera še Jugoslovane gotovo čaka, ker le uma svetli meči narodom pravo slavo in vsestransko blagostanje priboriti zamorejo.

(Dalje prih.)

Razne stvari.

(**Kat. pol. društvo v Slovenj-gradu**) obhaja v nedeljo, 21. t. m. obéni zbor. Ker se bo takrat volil nov odbor, se vsi društveniki vljudno vabijo, tega zbora se obilno udeležiti. — Odbor.

(**Kat. pol. društvo pri sv. Jurji na Šavnici**, bo 21. t. m., t. j. drugo nedeljo v postu) obhajalo svojo drugo obletnico ob 3. uri popoldne in volilo nov odbor. — Pridite v obilnem številu koreniti narodnjaki lepe šavniške doline!

(**Javna zahvala**). Haložki naročniki „Slov. Gospodarja“ bivšemu vredniku č. g. dr. Ulaga-tu s tem srčno hvalo izrekajo za možato in blago delovanje po vredovanju „Slov. Gosp.“ in želijo mu sreče in blagoslova božjega za prihodnost.

(**Tržaški mil. škof. dr. Legat**) so za mrtudom 13. t. m. popoldne umrli. Pogreb je bil v torek prav sijajni. R. I. P.

(**Deputacija**). Iz Maribora se je podala 16. t. m. deputacija mestnega zastopa na Dunaj, da